

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: **Bez p o c z t y:** kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. **Z p o c z t a:** kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Francya. — Prusy. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Przegląd miesięczny galicyjskiej kasy oszczędności.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 25. stycznia. Gmina Horodnica obwodu Tarnopolskiego zapewniła dla założenia szkoły trywialnej w Horodnicy dla nauczyciela trywialnego dotację w sumie 87 złr. 20 kr. w gotówce i 29³/₄ korcy zboża; przyjęła oraz na siebie obowiązek wystawienia budynku na szkołę, tudzież opalania i czyszczenia lokalu szkolnego.

Następnie zapewnił gr. kat. administrator plebanii z Krzywego ks. Teofil Tomaszewski kwotę 5 złr. rocznie na czas urzędowania swego w tej parafii, a dzierżawca p. Jakób Linschütz na czas pobytu swego w Horodnicy po 1 złr. m. k. rocznie.

Te pożyteczne czynności podają się niniejszem z wyrazem uznania do wiadomości publicznej.

Lwów, 27go stycznia. Dla polepszenia dotacji nauczyciela przy szkole trywialnej w Swaryczowie obwodu Stryjskiego zobowiązała się gmina tamtejsza podwyższyć dotychczasową sumę dotacyjną z 59 złr. 48 k. m. k. na 100 złr. m. k. rocznie.

Ten przykład naśladowania godnej dążności ku popieraniu nauk ludu podaje się niniejszem z uznaniem do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 23go stycznia. Prezes c. k. komisji egzaminów ogólnych oddziału powszechnego we Lwowie podaje do wiadomości publicznej, że dnia 3. i 17. lutego 1853 r. odbędą się pisemne egzamina oddziału powszechnego w gmachu magistratu tutejszego.

Lwów. Niektórzy właściciele i dzierżawcy dóbr tudzież inni posiadacze koni obwodu Stryjskiego ofiarowali należące im się kwoty za dostawienie koni pod powozy świty Jego c. k. Apostolskiej Mości na rzecz galicyjskiego zakładu ślepych we Lwowie, a mianowicie: PP. Jan Kulmann z Nowego Babylonu 30k.; Fryderyk Schinbein 20k.; Wolf Weissbart z Dolzki 20k.; Wasil Ilkow z Lisowic 50k. J. Pilepigi z Lisowic 50k.; Dmitro Rublowski z Lisowic 50k.; Fedio Mielnik z Zaderwacza 4r.; H. Hamann 1r.5k.; Piotr Leonhard 1r.5k.; Wenzel Dewald 1r.5r.; H. Arnold 1r.5k., wszyscy z Gelzendorf; Chaim Kron z Lisowa 2r.30k.; Tadeusz Żebrowski z Żurawna 30r.30k.; Ludwik hr. Stecki z Sokołowa 3r.40k.; Edward Domaisel z Sokołowa 11r.55k.; Alexander hr. Dzieduszycki z Lachowic 6r.; Adolf Zakrzewski z Czołhan 4r.; Edward Rozwadowski z Babina 11r.15k.; Agopsowicz z Włodzimierzec 4r.7²/₄k.; Antoni Klimkiewicz z Wełdzierza 4r.; Alexander Gorecki z Wełdzierza 4r.20k.; Jazwiński 11r.15k.; Wysocki z Hrehorowa 11r.15k.; Stanisław Słonecki z Krechowic 4r.; Zarewicz z Zawadki 8r. — Ogółem 128 złr. 47²/₄ kr.

(Dodatki do zawartych w Gaz. Wiéd. rozporządzeń minist. spraw wewnętrznych, sprawiedl. i finansów z d. 19. stycznia i t. d. (Ciąg dalszy.)

Drugi oddział.

Zakres działania urzędu okręgowego.

Część pierwsza.

W sprawach administracji politycznej.

§. 22. Do zakresu działania urzędu okręgowego należy, jak dalece inne organa nie są do tego przeznaczone, bezpośrednie przestrzeganie wykonywania ustaw, utrzymywanie bezpieczeństwa, publicznego porządku i spokojności i popieranie dobra publicznego przez poruczone jego nadzorowi zakłady.

§. 23. Urząd okręgowy stara się o należyłą publikację przeznaczonych do ogłoszenia ustaw władzy wewnątrz okręgu w miarę istniejących przepisów i otrzymanych wyższych poleceń.

§. 24. Urzęda okręgowe, których okręgi stykają się z granicą kraju, gdy mają przedsięwziąć na rzekach granicznych i potokach budowle lub jaką inną ważną zmianę, powinny oględnie stan rzeczy rozpoznać i przedłożyć doniesienie przełożonej władzy politycznej.

To samo ma nastąpić, gdy jeden lub kilka pałów, oznaczających granicę kraju lub inne graniczne znaki są uszkodzone, obalone, wyjęte z miejsca, albo gdy same przez się zniszczą.

Urząd okręgowy wykonywa w sporach względem granic gmin, jak dalece przedmiot nie należy do czynności sądowej, potrzebne rozpoznanie i przedkłada je przełożonej władzy politycznej do decyzji.

§. 25. Do okręgowego urzędu należy przedkładanie propozycji względem środków uchylecia i złagodzenia niedostatku, tudzież ich wykonanie; tylko w szczególnie nagłych przypadkach przysłuza mu bezpośrednio zarząd podobnych środków.

Ma czuwać i starać się, ażeby naruszeniu osób i własności zapobiegano, w zachodzących uszkodzeniach, szczególnie przy pożarze, wezbraniu wody, w czasie głodu i w tym podobnych przypadkach szerszenia się szkody powstrzymano, uciśnionym ile możności dano pomoc, rozpoznano objętość i przyczynę szkody, usunięto zachodzące szkodliwe skutki i przestępców prawa do indagacji i ukarania odstawił.

W tym zamiarze wolno urzędowi okręgowemu nakłonić inne publiczne organa w miarę przydzielonego im zakresu spraw do powinnego spółdziałania i przytem je nadzorować.

Jeżeli chodzi o urządzenie składek lub przysporzenie innych środków pomocy w większym rozmiarze, albo o taglie za uratowanie życia i nagrody za odznaczenie się podczas pożaru, wylewu wody lub innych niebezpiecznych przypadków, udaje się urząd okręgowy do wyższej władzy politycznej.

§. 26. Przy gwałtownych i w złym zamiarze przedsięwziętych zaburzeniach posiadłości ma urząd okręgowy użyć wszelkich środków, żeby publiczny porządek utrzymano lub nanowo przywrócono i dalsze zamachy powściągnięto, z zastrzeżeniem sądowego wdania się w sprawę względem nadesłanych skarg o naruszenie posiadłości.

§. 27. W sprawach dotyczących się kultury krajowej (rolnictwa, lasów, polowania i rybołówstwa), czuwa urząd okręgowy w obwodzie swego okręgu nad utrzymaniem istniejących przepisów i urzędzeń, wykonywa otrzymane od przełożonych władz instrukcje i rozstrzyga w zachodzących przypadkach w pierwszej instancji, jeżeli decyzja nie należy do sądowego zakresu działania, albo wyraźnie wyższej politycznej władzy jest zastrzeżona.

§. 28. Urząd okręgowy stara się w obwodzie swego okręgu, w miarę istniejących przepisów i nadesłanych mu wyższych instrukcji, o wybudowanie i utrzymywanie w dobrym stanie gościńców i mostów. Również przysłuza urzędowi okręgowym nadzór i czuwanie nad stanem budynków wodnych, w szczególności młynów, jazów, tam, grobli i t. p. i nad ich wpływem na brzegi i wody, by według okoliczności wezwać spółdziałania wyższych lub osobno do tego powołanych władz, albo w nagłych przypadkach stosowne środki obmyśleć. Jeżeli chodzi o założenie nowych gościńców wewnątrz okręgu, przyczem mają nastąpić wywłaszczenia gruntów albo konkurencya kilku gmin, albo które prowadzą do granic obwodu lub kraju, odbywa urząd okręgowy zmierzające do tego celu narady, i przedkłada je wyższej politycznej władzy do dalszego rozporządzenia.

§. 29. Okręgowemu urzędowi przysłuza: nadawanie upoważnień do prowadzenia handlu i przemysłu w pierwszej instancji, a to za porozumieniem się z przełożonymi gminy, jak dalece nadawanie pewnych praw przemysłu i handlu nie jest wyższej władzy zastrzeżone, następnie decyzja w pierwszej instancji przy nadużyciach przemysłu, to znaczy przy nieupoważnionem wykonywaniu przemysłu, niedostatecznej lub przekroczonej koncesyi, albo gdy kto przeszkadza i niepokoji w wykonywaniu przemysłu osoby do tego uprawnione.

§. 30. Przy konskrypcyi należy do okręgowego urzędu prawem przepisane spółdziałanie.

Jemu przysłuza pod względem gmin, które mu są podległe, za porozumieniem się z gminą decyzja względem przynależności do gminy, równie jak wydawanie kart siedziby.

Urząd okręgowy przyczynia się w miarę istniejących przepisów i danych mu instrukcji swojem spółdziałaniem przy rekrutacyach, dymisyach od wojska w drodze koncertacyi lub łaski, przy odstąpieniach z urzędu, równie jak przy czuwaniu nad urlopnikami, rozpuszczonymi do domu żołnierzami rezerwy i patentnymi inwalidami, tudzież nad przywołaniem urlopników.

§. 31. Do urzędu okręgowego należy załatwianie spraw odnoszących się do dawania podwód i kwaterunku wojska.

W miarę dyspozycji wojskowych i istniejących ustaw, tudzież wyższych rozporządzeń stara się urząd okręgowy, ażeby potrzebne podwoły i kwatery na obowiązanych były podzielone i od nich wykonane.

On czuwa przytem nad przełożonymi gminy lub nad organami postanowionymi przez nie albo przez właścicieli wyłączonej posiadłości dla spraw kwatery i podwoły w wykonywaniu ich czynności, obmyśla w potrzebnym razie bezpośrednio środki zaradcze i rozstrzyga w zachodzących zażaleniach.

Postanowieni dla wspierania urzędów okręgowych na ważnych stacyach pochodowych, gdzie się żaden urząd okręgowy nie znajduje, osobni komisarze dla spraw kwatery i podwoły, podlegają urzędowi okręgowemu.

§. 32. W sprawach wyżywienia wojska ma urząd okręgowy przyczynić się swem spółdziałaniem, jak dalece od organów wojskowych jest do tego wezwany albo od wyższej władzy otrzyma polecenie.

§. 33. Okręgowemu urzędowi przysługują: wydawanie politycznych konsenzów małżeństwa za porozumieniem się z przełożonymi gminy, jak dalece te pozwolenia są potrzebne i wyjątkowo wyższej władzy niezastrzeżone.

§. 34. Urząd okręgowy pozwala dobrowolne publiczne licytacje i stara się o utrzymanie i ściśle wypełnianie istniejących w tej mierze przepisów.

§. 35. Urząd okręgowy obmyśla wszystkie środki, które w sprawach administracji policyjnej przez ustawy lub instrukcje przełożonych władz są nakazane, albo które wewnątrz swego zakresu sam za stosowne uzna. Wykonuje te środki albo bezpośrednio i za pomocą powołanych do tego osobno organów (organów sanitarności, technicznych, policyjnych, żandarmeryi, tudzież innych korporacji strażniczych), albo przez przynaglanie i nadzorowanie obowiązanych do spółdziałania według instrukcji wydanych.

§. 36. Urząd okręgowy ma mieć nadzór nad drukiem i gazetami i nad towarzystwami, które istnieją w okręgu, albo w nim usiłują osiągnąć swe zamiary.

§. 37. Urząd okręgowy jest obowiązany starać się o zaniechanie publicznych aktów religijnych ze strony wyznań nieuznanych.

Ten sam urząd przestrzega przepisów pod względem święcenia niedziel i dni świątecznych i pod względem przytłumienia zaburzeń religii i nabożeństwa.

§. 38. Do urzędu okręgowego należy policja nad cudzoziemcami, jeżeli wykonywanie jej innym organom nie jest poruczone, mianowicie czuwanie nad cudzoziemcami, wydawanie książek wędrownych i dokumentów podróży w miarę istniejących przepisów, widymowanie książek wędrownych do dalszej podróży, widymowanie paszportów domokrąstwa, wydalenie i odsyłanie szupasem niebezpiecznych, niemających zarobku albo legitymacyi, do okręgu nienależących indywidualów, sprawy szupasowe, nakazanie i kierunek podjazdami i spółdziałanie w nich, jeżeli przez wyższą władzę jest nakazane.

§. 39. Do zakresu działania urzędu okręgowego należy staranność o pielegnowanie ubogich według istniejących urzędów i praw, czuwanie i przynaglanie gmin do wypełniania swych powinności, staranność, ażeby istniejące dla pielegnowania ubogich, tudzież dla

innych dobroczynnych zamiarów gminne lub okręgowe zakłady były należycie administrowane i użyte, i usunięcie żebractwa.

§. 40. Względem policji sanitarności ma urząd okręgowy z przestrzeganiem istniejących przepisów i wyższych poleceń wykonywać środki, jakie są potrzebne przy epidemiach, zarazach i t. d., albo do utrzymania publicznego stanu zdrowia w ogóle, a w nagłych przypadkach bezpośrednio dysponować, równie jak nad przeznaczonymi do tego osobno lekarskimi organami w pełnieniu ich obowiązku czuwać i wspierać je.

Urzędowi okręgowemu przysługują: nadzorowanie w sprawach policji, sanitarności i pielegnowania chorych, szczepienia ospy i pomocy przy porodach, nakonice nad domami chorych, obłąkanych, połącznic i t. d., które w okręgu istnieją jako zakłady gminne lub okręgowe, albo jego staranności szczególnie są poruczone.

§. 41. Urząd okręgowy wykonuje policje moralności, wydaje pozwolenia koncertów muzyki, widowisk, tudzież innych produkcji w okręgu, jak dalece mające się produkować indywiduali są już prawnymi upoważnieniami zaopatrzone.

§. 42. Urząd okręgowy jest obowiązany starać się o czystość i policje ulic i czuwać nad zachowywaniem istniejących w tej mierze przepisów i urzędów.

§. 43. Urząd okręgowy czuwa nad sprawami sług, wykonuje regulamina o służących tudzież policyjne przepisy względem czeladzi, robotników fabrycznych, chłopców praktykujących itd.

§. 44. Do urzędu okręgowego należy wykonywanie policji ognia i budownictwa.

W tym względzie przysługują mu mianowicie: wydawanie politycznych konsenzów do budowy, jak dalece do tego według przepisów budownictwa wyższe potwierdzenie nie jest potrzebne: rewizja ogniowa, nadzorowanie zakładów do gaszenia ognia; należyta przezorność przy stawianiu budowli; wczesne sprowadzanie się i uprzątnienie pomieszczeń ze względów bezpieczeństwa i sanitarności itd. itd.

§. 45. Do czynności urzędu okręgowego należy wykonywanie policji targowej i przemysłowej tudzież przemysłowych regulaminów taksy, nadzór nad cymmentowaniem, nad miarami i wagami, czuwanie nad sprawami cechów i bractw.

§. 46. Urząd okręgowy wykonuje przepisy policji polnej, leśnej i polowania.

§. 47. Urząd okręgowy rozstrzyga w pierwszej instancji, jeżeli się kto uzala na środki lub rozporządzenia, wydane w wykonywaniu policji przez podrzędnego okręgowemu urzędowi przełożonego gminy albo przez przeznaczony do jednej lub drugiej gałęzi policji i okręgowemu urzędowi podległy organ, równie jak względem zażaleń przejezdnych na zdzierstwo lub nienależyte postępowanie ze strony drogowego lub mostowego poborecy, poczmistrza, oberżysty, furmana, przewoźnika itd.

§. 48. Urząd okręgowy rozpoznaje i rozstrzyga w pierwszej instancji przy nadwerczeniu przepisów policyjnych i urzędów, jak dalece te sędziowskiej czynności (§. 58.) nie są zastrzeżone, albo wyraźnie innym władzom nie są przydzielone.

§. 49. Przy fundacjach duchownych i świeckich (zakładach naukowych, dobroczynności, edukacyjnych i humanitarnych) ma okręgowy urząd obowiązek wykonywania prawa nadzoru i opieki pań-

MAŁ SZALONY.

Powieść ostatniego z domu Nieczujów,

pisana przez *Zygmunta Kaczkowskiego*.

(Ciąg dalszy.)

Więc zarzuciwszy flintę na plecy, z niezem wracam do domu, a pan ojciec, potrząsając mieszkim pełnym dukatów, stoi już w ganku i pyta:

— Wieleż Waści wyliczyć?

— Ej! — rzekłem, — zostawiłem mój łup pod słodką, zziębłem mocno, to aż jutro ich policzymy.

— O nie! — rzecze na to pan Skarbnik, trzymając się za bok od śmiechu, — jutro niedam ani po groszu.

Tymczasem po drugiej stronie ganku stał już pisarczyk z jedną sforą ogarów i dyspozytor z flintą, rzecze tedy dalej ojciec:

— Jeżeliś bardzo nie uziąbł, to pójdziemy jeszcze przed zmrokiem w chaszczę, może gdzie trafiemy zajaca lub liszkę, bo tych diabeł nie mierza.

I tak wysypawszy groch z kieszeni a nabrawszy do torby innych nabołów, wyszliśmy na równię ku Sanowi, gdzie często pod skibami lubią przysiądać zajace, ztamtąd zaś mieliśmy projekt przewieźć się przez San do Zabrodzia i tam w chaszczach, które całą górę okrywają za dworem, psy podłożyć na lisa.

I schodziliśmy całą równię i podłożyliśmy psami nakoniec, ale już jakoś św. Szymon i Juda niebyli łaskawi na nas, znudzeni tedy tém i zmarnowawszy czas próżno, wzięliśmy psy napowrót na sfory i obróciliśmy się ku drodze wiodącej ku Zabrodziowi.

Ale po tej drodze wprost ku nam, patrzymy, czesze jeździec jakiś klusem, sam naprzód na kulbace wygięty, czerwona czapka z kutasem chwycie się na wietrze, czarna burka mu wisi z lewego ramienia, a koń kiwa tylko głową czasami i wyciąga się błonem jak struna. Widząc to ojciec, rzecze do mnie:

— Patrz, patrz, otóż tak wyglądają Kozacy nad Dnieprem, jeno mu dzidy brakuje. Takich kilkanaście pułków miała niegdy Rzeczpospolita na zawołanie i zmarnowała tę siłę ogromną tak na nie, że więcej szkód od nich doświadczyła, niżeli z nich wyciągnęła korzyści. Jeden tylko Batory umiał się poznać na ich użyteczności i chciał ich na wieki z Rzeczpospolitą połączyć, dając im osobną buławę, ale i temu stanął diabeł na drodze i spełzło na niczem. Jednakże ciekawem, kto-by tu mógł mieć tak pięknego Kozaka?

— Ojciec, — rzekłem ja na to, — może to Samoilo, on prorok i męczennik.

— A prawda, — odpowiedział ojciec, — bardzo być może. Jakoż rzeczywiście niebawem, kiedy się więcej przybliżył, poznaliśmy go po jego wąsach sumiastych a długich, które jakby dwie miotły rozpierzchnęły się na wietrze. Przyjechawszy do nas, powstrzymał konia i uchylając czapki baraniej z czerwonem wierzchem rzekł:

— Sława Bohu!

stwa, jak dalece do tego osobne organa nie są przeznaczone, albo ta czynność wyższej władzy nie jest zastrzeżona.

§. 50. Okręgowemu urzędowi przysługują: Wydawanie dyspenzy zapowiedzi w przypadkach bliskiego niebezpieczeństwa śmierci (kod. cyw. §. 86.), gdzie prawnie miejscowym zwierzchnościom jest poruczone: wpływ na sprawy kuratorji kościelnej, tudzież przy budowach kościołów i probostw w miarę istniejących w tej mierze przepisów; prawne urzędowanie względem należytości dla duchowieństwa i przymusowe ich wyegzekwowanie, jak dalece takowe (równie jak składki, należytości stola itd.) należą do czynności administracyi politycznej.

§. 51. W sprawach szkolnych i edukacyjnych wykonywa urząd okręgowy w miarę istniejących przepisów prawo nadzoru państwa; wdaje się w sprawę względem składek i pieniędzy szkolnych i zasadza w tej mierze egzekucyę; rozpoznaje i rozstrzyga, jak dalece przedmiot wyższym władzom nie jest zastrzeżony lub osobnym organom poruczony, względem budowli szkolnych, względem obowiązku dostarczania sprzętów, opału, tudzież innych potrzeb dla szkoły i czuwa nad utrzymaniem gmachu szkolnego i nad uczęszczaniem do szkoły; względem należytego uczęszczania ma użyć prawnych środków i wchodzić w sprawę przy zażaleniach na postępowanie nauczycieli; nakoniec przedkłada wyższym władzom rachunki i wykazy szkolne.

§. 52. Urząd okręgowy czuwa, wspiera i oświeca podległe mu gminy w miarę ustaw i regulaminów gminnych w administrowaniu spraw komunalnych i rozstrzyga w nich względem przedmiotów poruczonych mu ustawami i regulaminami gmin.

§. 53. Urząd okręgowy ma się starać, ażeby w należących do jego czynności gwałtach spraw, wewnątrz okręgu prawne rozkazy i rozporządzenia władz wykonywano; używa w potrzebnym razie przysługujących mu w tej mierze środków przymusowych i daje innym do wykonywania praw postanowionym władzom, urzędom i organom na ich wezwanie prawną pomoc.

§. 54. Jeżeli oddane do jego dyspozycyi środki nie wystarczają do utrzymania lub przywrócenia spokoju i bezpieczeństwa, albo do wykonania praw i rozporządzeń, ma się udać urząd okręgowy względem potrzebnej asystencyi wojskowej do wyższej władzy.

W nagłych przypadkach, i jeżeli we zwłoce jest niebezpieczeństwo, ma prawo urząd okręgowy rekwirować bezpośrednio asystencyę wojskową pod własną odpowiedzialnością przełożonego urzędu, o czem jednak należy natychmiast do wyższej władzy uczynić doniesienie.

§. 55. Stosunki urzędu okręgowego do żandarmerji, tudzież innych korporacyi strażniczych będą uregulowane istniejącymi w tej mierze osobnymi ustawami i przepisami.

§. 56. Będące do dyspozycyi okręgowego urzędu prawne środki dla utrzymania swej powagi i dla powściągnięcia lekceważenia należy zastosować w zachodzących przypadkach w miarę istniejących przepisów.

(Dokończenie nastąpi.)

(Kurs wiedeński z 31. stycznia.)

Obligacje długu państwa 5% 94 $\frac{1}{2}$; 4 $\frac{1}{2}$ % 84 $\frac{9}{16}$; 4% 76 $\frac{1}{2}$; 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% —. Losy z r. 1834 229; z r. 1839 139 $\frac{3}{8}$. Wied. miejsko bank. —. Akcyje bankowe 1352 $\frac{1}{2}$. Akcyje kolei półn. 2425. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 747. Lloyd —.

— Panie Kozak, — rzekł do niego ojciec, — już chciałem pisać do ciebie, tak mi to ciążyło na sercu, że syn bujnej Ukrainy, którego braci nieraz miałem honor mieć pod swoją komendą, nie stawia się w słowie.

— Wy taki byli na Ukrainie? — spytał ciekawie Kozak z siadając z konia.

— A czemuż nie? przecież tamtędy szedłem z Moskwą na Turka i tamtędy wracałem.

— O panie! — rzekł Kozak rozczulony, — niechże się dotknę choć ręki waszej! — i pocałował ojca w rękę, dodając prawie ze łzami: Bóg wić, czy mi jeszcze choć raz przyjdzie oko rozpuścić po moim stepie! Ale taki już nie, grób dla mnie gdzieś tu wykopany w tych górach.

— Cóż? a wrócić nie możesz?

— Ha! mógłbym, ale niegodzi się. Jakżeż opuścić mojego pana? nie opuściłem go wtedy, kiedy był zdrów i w dobrej doli, jakżeż go teraz porzucić zapomnianego i w nieszczęściu? ale wróciłbym, wrócił, och! jak-bym wrócił do stepu! Mój ojciec patrzył na niego z politowaniem a nawet z afektem, bo pominałszy już to, że Kozak kość z kości i krew ze krwi kozackiej, pod imieniem Hetmańskie dziecko, zawsze był za coś więcej ważony w Polsce od prostego chłopca i dla swego rycerskiego rzemiosła jakoż i dla szabli zawsze przy boku noszonej, nieraz do konfraterni był przypuszczany od szlachty także rycersko się zabawiających, — toż już to samo, że tak tęsknił za swoją oddaloną ojczyzną i choć mógł, przez poczciwość i wierność niechciał do niej powracać; zjednałoby mu było u każdego cześć i szacunek, a nie dopiero u ojca, który jako żołnierz wzrosły i styraný wśród bojów, nawykł był już od dawna

Francya.

(Szczegóły o balu w Tuileryach. — Przygotowania w kościele Notre-Dame do uroczystości zaślubin cesarskich.)

Paryż, 24. stycznia. Do dzienników rządowych donoszą, że wiadomość o przyszłym ożenieniu się Cesarza przyjęto w prowincjach z wielką uciechą.

— O przedwczorajszym balu w Tuileryach donoszą dzienniki co następuje: „Mało tylko osób widziano tam w czarnym fraku i długich pantalonach. Wszyscy prawie byli w mundurze lub stroju balowym. Na przyszłość będzie można przychodzić na bal podobny tylko „w *habit habille*“. Ubiory posłów były bardzo świetne. Najbardziej odznaczył się w tym względzie *Wely-Bassa*; był w ubiorze baszy pierwszej klasy — nasianym brylantami i złotem. Cesarz przywdział mundur jeneralski i krótkie spodnie. Książę *Hieronim* był w mundurze marszałka, syn zaś jego *Napoleon Bonaparte*, w czarnym fraku i z dekoracyą wielkiego krzyża legji honorowej. Przy wnijsciu do salonów towarzyszyli obydwaj książęta Cesarzowi, a poprzedzali go wielki szambelan, wyżsi urzędnicy nadworni i oficerowie Domu cesarskiego. Cesarz powitał przytomnych i spoczął na krześle tronowym. Damy korpusu dyplomatycznego, tudzież małżonki ministrów i wielkich dygnitarzy państwa zajęły pozostawione dla nich miejsca obok tronu. Cesarz rozpoczął bal z lady *Cowley*, w przeciwnej parze stanęli do tańca księżna *Matylda* z marszałkiem *St. Arnaud*. Hrabia *Hatzfeld*, p. *Firmin Rogier* i jego małżonka, poseł portugalski, minister policyi *Marpas* i marszałkowa pani *St. Arnaud* tańczyli w tym samym kadrylu. Cesarz przeszedłszy się kilka razy po salonach udał się następnie do swych prywatnych apartamentów. O północy zastawiono wieczerze. Lady *Cowley* i hrabina *Walewska* siedziały obok Cesarza. Około 1szej godziny wrócił Cesarz z balu, który trwał blisko do 3ciej godziny.“

— *Przygotowania w kościele Notre-Dame* do uroczystości zaślubin cesarskich odbywają się z wielką starannością. Wewnętrzne ozdoby kościoła będą przepyszne. Tron arcybiskupi stanie obok wielkiego ołtarza, a przed samym ołtarzem na podwyższeniu tron dla Cesarza i Cesarzowej. W nawie okrętu jarzyć się ma 12—13.000 świec woskowych. Zatknięte tam będą różnobarwne chorągwie z napisami 86ściu departamentów, a 108 filarów utrzymujących nawę i chór świątyni, jak niemniej i galerye obite będą aksamitem przetykanym złotem haftami. Ściany po-nad galeryą róż pokręją makatami z wizerunkami królów francuskich i arcybiskupów Paryża. — Orkiestra zamówiona na tę uroczystość składa się z 500 artystów. Dnia wczorajszego niebyło nabożeństwa w kościele Notre-Dame, zajmowano się tam przez cały dzień potrzebnymi przyrządzeniami. (Prus. Ztg.)

Prusy.

(Depesza prezydenta ministrów p. Manteuffel do pruskiego ambasadora w Paryżu pana Hatzfeld.)

Berlin, 25. stycznia. Augsburgska Gazeta powszechna ogłasza obydwie depesze prezydenta rady ministrów p. Manteuffel do pruskiego ambasadora w Paryżu pana Hatzfeld, przy których załączona była osobista odpowiedź Jego królewskiej Mości na uwiadomienie Ludwika Napoleona o jego wstąpieniu na tron. Obydwie depesze datowane są z dnia 28. grudnia. Pierwszy z tych dokumentów zawiera odpowiedź gabinetu pruskiego na notę z dnia 3. grud.,

ludzi cenić nie wedle odziedziczonych klejnotów, nie wedle ogromności fortuny ani też zasług zdobywanych *per vota* na sejmach, ale wedle osobistej waleczności i cnoty. Rospłakał się więc nad Samoilem i kilkakrotnie pocałował go w czoło.

Samoilo zaś, — który miał kurtę ciemno szaraczkową z czerwonymi wypustkami i także hajdawery z pasamonami na sobie, bóty jałowicze na nogach, czapkę baranią z czerwonym wierzchem w ręku, krzywą szablę u boku, parę pistoletów za pasem, a na tem wszystkim burkę krymską kudłatą zawieszoną przez plecy, — także do łez rozczulony, klęknął przed ojcem i całując go w kolana, rzekł:

— Starzyśmy oba, bałku, pobłogostawmyz się wzajem.

Jakoż błogostawili się wzajem i lzy ocierali.

Potem wywnętrzeniu się z sentymentów i łez szczerych otarciem, spytał znów ojciec:

— Dokąd-że droga prowadzi?

— Starosta mię posłał po bakalię i sukno do Liska, fura poszła na Balogród i Hoczew, a ja już do Jegomości na nocleg.

— Dziękuję ci bardzo mój Samoilo, — odpowiedział pan Skarbnik, — że o mnie niezapomniałeś, ale czegoż tu stać będzie-my? zziabłes i pewno wygłodniałes, niezawadzi posiłek i szklanka wina. Chodźmy do dworu.

I tak gdy już zmrok zapadał pomału, szliśmy do domu zarówno z Kozakiem, który konia wiodąc za sobą, szedł, odpowiadał ojcu na jego pytania, ale przecie się co chwila po-za siebie oglądał, że to był piękny i równy kawałek ziemi nad Sanem i choć w od-daleniu do stepu podobny.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

którą tutejszy ambasador francuski p. Varennes w drodze urzędowej uwiadomił pana Manteuffel o „wyniesienie księcia Ludwika Napoleona na godność Cesarską.“ Drugi odnosi się do załączonych w rzeczonym dokumencie francuskim kopii Senatus konsultu i Plebiscytu, mocą których Napoleon wyniesionym został na tron Francji. Osnowa tej drugiej depeszy jest następująca:

„Berlin, 28go grudnia 1852. Meści Hrabio! Gabinet francuski uwiadomiam nas o wyniesieniu księcia Ludwika Napoleona na godność Cesarską, przesłał nam kopie uchwały Senatu i plebiscytu, mocą których to przekształcenie rządu we Francji przyszło do skutku. Te obadwa akta zostały dokonane (se sont accomplis), niejeź przeto naszą rzeczą dawać zdanie nasze o ich treści. Ale dla tego samego powodu zostają także zawarte w nich postanowienia, zupełnie poza obrębem stosunków Francji do mocarstw zagranicznych. Zład wynika, że Prusy zachowując nadal z rządem Jego Mości Cesarza Francuzów te same stosunki przyjaźni, które potąd między rządem pruskim a Francją istniały, niezamierzają wyrzec zdania o zasadach sankcyonowanych plebiscytem zamienionym teraz w ustawę państwa, ani przyjmować konsekwencyi, któreby na przyszłość mogły wynikać z tego aktu wewnętrznego prawodawstwa.

„Gabinet francuski oceni bez wątpienia motyw, które nam przy tej sposobności przewodniczyły. Wstrzymując się od rozbioru ewentualności tych aktów ze stanowiska polityki zewnętrznej, dajemy naszym zdaniem nowy dowód naszego przyjaźnego sposobu myślenia a oraz i życzenia, unikać wszystkiego, cokolwiekby uwłaczać mogło stosunkom dobrego porozumienia między obydwojma rządami, na których nienaruszone utrzymanie w interesie społecznego porządku i powszechnego pokoju największą kładziemy wartość.

Po odczytaniu niniejszej depeszy raczysz pan przesłać jej kopię panu Drouyn de Lhuys.

Podpis. *Manteuffel.*
(A. B. W. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 27. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 5% 102 $\frac{1}{4}$ p. 4 $\frac{1}{2}$ % z r. 1850 103 $\frac{1}{4}$. 4 $\frac{1}{2}$ % z r. 1852 103 $\frac{1}{8}$. Obligacje długu państwa 94 $\frac{1}{4}$. Akcy bank. 108 $\frac{7}{8}$ l. Pol. listy zastawne —; nowe 98; Pol. 500 l. 91 $\frac{1}{2}$; 300 l. —. Frydrychsдоры 13 $\frac{1}{10}$. Inne złoto za 5 tal. 11. Austr. banknoty. 93.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 27. stycznia.)

Metał. austr. 5% 85 $\frac{7}{8}$; 4 $\frac{1}{2}$ 77 $\frac{1}{4}$. Akcy bank. 1519. Sardyńskie —. Hiszpańskie 42 $\frac{1}{4}$. Wiedeńskie 109 $\frac{1}{2}$. Losy z r. 1834 —. 1839 r. —.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 29. stycznia. Wczoraj miał ces. francuski ambasador p. *Delacour* zaszczyt być przedstawionym Jego c. k. Apost. Mości i doręczyć swe nowe pismo wierzytelne.

Paryż, 27. stycznia. *Monitor* ogłasza dekret z dnia wczorajszego, którym znowu dziewięciu generałów dywizji i 31 generałów brygady przydzielono do czynnej rezerwy. — Według dziennika *Patrie* utworzy w niedzielę gwardya narodowa szpaler wraz z wojskiem liniowym.

Turyń, 27. stycznia. Dekretem królewskim rozwiązano radę gminy miasta Saluzzo, iż uchwały jej wdzierają się w zakres władzy państwa. Izba deputowanych przyjęła pierwszy artykuł wniosku do ustawy względem organizacyi izb handlowych.

Gaz. Tryest. z dnia 29. b. m. donosi, że według wiadomości z Bisano spalili Turcy dom wojewody Wujaticha z Grahowo. Osie-

mnastu Grahowianów, a między nimi brat wojewody walezyli meźnie aż do ostatniej chwili, a nakoniec zgineli w płomieniach. Czyli Wujatich sam wpadł w ręce Turków, lub czyli się ocalił ucieczką, dotychczas niewiadomo.
(L. k. a.)

Kurs lwowski.

Dnia 31. stycznia.	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	6	5	10
Dukat cesarski	5	9	5	14
Półimperyal zł. rosyjski	9	3	9	7
Rubel srebrny rosyjski	1	45	1	46
Talar pruski	1	36	1	38
Polski kurant i pięciozłotówka	1	16	1	18
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	92	—	92	24

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 31. stycznia 1853.	złr.		kr.	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	92	—	15	—
Przedano „ „ 100 po	—	—	—	—
Dawano „ „ za 100	—	—	—	—
Żądano „ „ za 100	92	—	45	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 31. stycznia.)

Amsterdam l. 2. m. 152 $\frac{1}{4}$. Augsburg 110 $\frac{1}{2}$ l. uso. Frankfurt 109 $\frac{5}{8}$ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 163 $\frac{1}{2}$ l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 10.51. l. 3. m. Medyolan 109 $\frac{1}{2}$. Marsylja 129 $\frac{1}{2}$ l. Paryż 129 $\frac{3}{4}$ l. Bukareszt —. Konstantynopol 435. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. 106. Pożyczka z roku 1852 —. Lomb. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeńskiej d. 29. stycznia o pół do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stoplowanych agio 15 $\frac{3}{4}$. Ces. dukatów obrączkowych agio 15 $\frac{1}{4}$. Ros. imperyal 8.56. Srebra agio 9 $\frac{3}{8}$ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. stycznia.
Książę Lubomirski Adam, z Krakowa. — Hr. Stadnicki Jan, z Tarnowa. — Baron Brunicki Albert, z Podhorzec. — PP. Christiani-Grabiński Jan. z Bratkowic. — Bohdan Feliks, z Zadwórza. — Linzbauer Edward, c. k. radzca szkolny, z Stanisławowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. stycznia.
Hr. Międzyński Mateusz, do Pieniak.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Pora	Barometr w mierze wiedz. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	28 0 45	— 20	— 10	połud.-wsch. ₂	pochm. mgła
2 god. pop.	28 0 65	— 10	— 20	połud.-wsch. ₁	„
10 god. wiec.	28 1 70	— 1.50	—	cicho	„ deszcz

TEATR.

Dziś: opera niemiecka: „*Lucrezia Borgia.*“
Jutro: melodramat czarodziejski: „*Sylfida, królowa Jeziora,*“
tudzież „*Szósty Bal maskowy.*“

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY stanu galicyjskiej kasy oszczędności

z dniem 31. stycznia 1853.

Stan wkładów pieniężnych z dniem 31. grudnia 1852	—	—	—	złr. 2,433.166 kr. — den. —
Od 1. do 31. stycznia 1852 włożyło 898 stron	—	—	—	złr. 108.225 kr. 32 den. —
„ „ „ wypłacono 822 stronom	—	—	—	— 56.246 — 6 — 3
a zatem przybyło	—	—	—	— 51.979 — 25 — 1
Stan wkładów pieniężnych z dniem 31. stycznia 1853	—	—	—	— 2,485.145 — 25 — 1
Kapitał galic. instytutu ciemnych (w osobnym rachunku)	—	—	—	— 2.146 — 24 — 2
Ogół	—	—	—	— 2,487.291 — 49 — 3

Na to ma Zakład na dniu 31. stycznia 1853:

a) na hypotekach	—	—	—	złr. 2,010.824 kr. 14 den. —
b) w zastawach na srebra i t. d.	—	—	—	— 57.739 — — —
c) w wekslach eskontowanych	—	—	—	— 115.000 — — —
d) w galicyjskich listach zastawnych	—	—	—	— 150.200 — — —
e) w obligacjach pożyczki Państwa z r. 1851 lit. A	—	—	—	— 10.000 — — —
f) „ „ „ „ 1852	—	—	—	— 10.000 — — —
g) w gotowiznie	—	—	—	— 248.440 — 8 — 3
razem	—	—	—	— 2,602.203 — 22 — 3
Potrąciwszy powyższą stronom należącą się sumę	—	—	—	— 2,487.291 — 49 — 3
Okazuje się przewyżka w sumie	—	—	—	— 114.911 — 33 — —

W którąto sumę wchodzi: prowizya od 1. stycznia 1853 stronom się należąca, tudzież prowizya z pożyczek na hypoteki i z innych interesów pobrana, Fundusz własny Zakładu, koszta utrzymania i zysk.

We Lwowie dnia 31. stycznia 1853.

Od Dyrekeyi galicyjskiej kasy oszczędności.

Kazimierz Krasicki, naddyrektor.
S. Krawczykiewicz, dyrektor.